Pielikumi

Pielikums Nr. 1. Anotācija Pētījumam

Pētījums

Pētījums "Par tiesiskās aizsardzības procesa regulējuma efektivitāti", identifikācijas Nr. MKD 2018/2.
Pētījums izstrādāts latviešu valodā, to veido ievads, divas analīzes daļas, secinājumi un priekšlikumi. Pētījuma apjoms ir 78 lpp., tajā iekļauti 24 attēli un 8 tabulas. Atsauces uz izmantotajiem avotiem norādītas attiecīgās lapaspuses apakšā.

Pētījuma kopsavilkums

Pētījuma mērķis ir identificēt problēmjautājumus TAP tiesiskajā regulējumā un tā piemērošanas praksē un sagatavot pamatotus priekšlikums, kas ļautu novērst konstatētās problēmas, un veicinātu TAP piemērošanu.

Nozīmīgākie secinājumi ir:

- Uzņēmējiem pietrūkst finanšu pratības, gan ikdienas darbībā, gan risinot finanšu grūtības. TAP ietvaros tiek restrukturizēti parādi, nepietiekami pievēršoties komercdarbības restrukturizācijai.
- Uzņēmumi novēloti risina finanšu grūtības, t.sk. novēloti uzsāk TAP, novēloti sāk izstrādāt TAP plānu un saskaņot to ar kreditoriem
- TAP statuss apgrūtina parādnieku komercdarbību. Piegādātāji lielākoties pieprasa priekšapmaksu, var būt rezervēta attieksme no klientiem un apgrūtinātas iespējas iegūt jaunus pasūtījumus.
- Pastāv faktiska nevienlīdzība starp TAP kreditoriem, jo nenodrošināto kreditoru vidū mēdz būt neoficiāli prioritārie kreditori, kuru prasījumi tiek segti pilnā apmērā, t.sk. ārpus TAP plāna. Tas tiek darīts gan pēc parādnieka iniciatīvas, lai saglabātu labas attiecības un sadarbību nākotnē, gan pēc kreditora pieprasījuma, kā priekšnoteikums turpmākai sadarbībai. Jo īpaši, ja piegādātāju ir grūti vai neiespējami aizstāt.
- TAP tiek bieži izmantoti negodprātīgi un pretēji mērķim: lai novilcinātu piedziņu un, lai "sagatavotu" uzņēmumu maksātnespējas procesam, t.sk."pārceltu" uzņēmuma biznesu uz citu uzņēmumu, atsavinātu atsevišķus aktīvus vai koriģētu grāmatvedības dokumentus.
- TAP tiek izmantots nodokļu saistību dzēšanai, t.sk. pēc nodokļu uzrēķiniem, iesaistot tajā pārējos kreditorus un vienlaikus apgrūtinot parādnieka komercdarbību. Atšķirībā no privātajiem kreditoriem, nodokļu administrācijai nav instrumentu, kā efektīvi restrukturizēt nodokļu parādus ārpus TAP.

Nozīmīgākās rekomendācijas ir:

- Finanšu problēmu identificēšanas un brīdināšanas sistēma izveide.
- Uzņēmējdarbības atbalsta pasākumi, uzņēmēju apmācības finanšu jautājumos un par to, kā rīkoties finansiālo grūtību gadījumā.
- Juridiskās atbildības prakses attīstīšana TAP subjektiem.

- Mehānismi, kā mazināt sekas kreditoram gadījumā, ja TAP parādnieks nav īstenojis TAP un nav izpildījis TAP laikā uzņemtās saistības.
- Atvieglota restrukturizācijas procedūra mazajiem uzņēmumiem.
- Atcelt likuma normu, kas paredz uzraugošās personas pakalpojumu apmaksāšanu no kreditoru līdzekļiem.
- Juridiskas atbildības ieviešana par kreditoru vienlīdzības principa pārkāpumiem.
- Izmaiņas nodokļu likumos, kas ļautu VID īstenot ārpus TAP tādus pašus nodokļu restrukturizācijas pasākumus, kādus tas šobrīd ir tiesīgs īstenot TAP ietvaros.

Galvenās pētījumā aplūkotās tēmas

TAP piemērošanas efektivitāte, TAP statistika, TAP subjektu attieksme un pieredze ar TAP, TAP kreditoru attieksme un pieredze ar TAP, ārvalstu pieredzes analīze, normatīvā regulējuma efektivitātes analīze.

Pētījuma pasūtītājs

Pasūtītājs: Maksātnespējas kontroles dienests
Reģistrācijas numurs: 900015287943
Adrese: Mārstaļu iela 19, Rīga, LV – 1050

Pētījuma īstenotājs

Izpildītājs: Pašnodarbināta persona Artūrs Zandersons un piesaistītais pētnieks Helmuts Jauja
Reģistrācijas numurs: 28048810614
Adrese: Avotu iela 1-3, Rīga, LV - 1050

Pētījuma īstenošanas gads

Pētījums īstenots 2018.gadā

Pētījuma finansēšanas summa un finansēšanas avots

Pētījuma kopējās izmaksas nepārsniedz EUR 34’000.00 (trīsdesmit četri tūkstoši euro, 00 centi)

Pētījuma klasifikācija

Padziļinātas analīzes pētījums

Politikas joma, nozare

Tiesiskās aizsardzības procesa piemērošana

Pētījuma ģeogrāfiskais aptvērums

Visa Latvija

Pētījuma mērķa grupa/-as

Uzņēmumi - TAP subjekti, uzņēmumi, kuri bijuši kreditori TAP procesā

Pētījumā izmantotās metodes pēc informācijas ieguves veida:

1) tiesību aktu vai politikas plānošanas dokumentu analīze
2) statistikas datu analīze
4) padziļināto/ekspertu interviju veikšana un analīze
7) kvantitatīvās aptaujas veikšana un datu analīze

Kvantitatīvās pētījuma metodes

Aptaujas izlases metode – TAP subjekti, kreditori TAP procesā, Latvijā darbojošies uzņēmumi

Aptaujāto respondentu skaits – 114 respondenti

Kvalitatīvās pētījuma metodes

Padziļināto/ekspertu interviju skaits – 35 intervijas

Izmantotās analīzes grupas

TAP subjekti, nodrošinātie kreditori TAP procesā, nenodrošinātie kreditori TAP procesā

Pētījuma pasūtītāja kontaktinformācija

Tālrunis: 6 7099100
Fakss: 6 7099118
E-pasts: mkd@mkd.gov.lv